

דְּבָרֵי יִשְׂרָאֵל

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ לַעֲצִירֵי הָעָאן

גליון תמ"ב 442

ערוך ע"י ישראל שלום דבורץ
בהוצאת מכון דברי יושר

פְּרִשְׁת וִיקָהֵל - פָּרָה תִּשְׁפִּי"ה

בְּיָה בַּפְּרָשָׁה

תַּמְצִית דְּבָרֵי הַפְּרָשָׁה
בְּשִׁלּוֹב פְּרוּשִׁים וְדְרוּשִׁים

יְלָדִים וְקָרִים וְחִבִּיבִים!

לְאַחַר חֲטֵא הָעֵגֶל, יָרַד מֹשֶׁה
מֵהָר סִינַי וּבִרְדָּתוֹ שָׁבַר אֶת
הַלּוּחֹת שֶׁקָּבַל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹדָה לַמֶּשֶׁה
עַל שֶׁשָּׁבַר אֶת הַלּוּחֹת וְאָמַר
לוֹ 'יִישָׁר כַּחַךְ שֶׁשִּׁבַּרְתָּ'.

לְאַחַר שֶׁדָּן אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל וּבְנֵי
לוֹי לַחֲמוֹ וְהָרְגוּ אֶת שְׁלֹשֶׁת אֲלָפֵי עוֹשֵׂי הָעֵגֶל, עָלָה
מֹשֶׁה שׁוֹב לִרְקִיעַ וְהָיָה שֵׁם בְּהָר סִינַי בְּמִשְׁךְ
אַרְבָּעִים יוֹם בָּהֶם הִתְחַנֵּן וּבִקֵּשׁ רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל
שֶׁלֹא יָכֻלוּ בְּגֹל חֲטֵא הָעֵגֶל.

בָּתֵּם אַרְבָּעִים יוֹם אֵלּוּ בָּעֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֵלּוּל
יָרַד מֹשֶׁה מֵהָר סִינַי כְּדִי לִפְסֹל [לְהַכִּין] אֶת שְׁנֵי
הַלּוּחֹת הַשְּׁנִיּוֹת וּלְמַחֲרָת בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לְחַדֵּשׁ
אֵלּוּל עָלָה שׁוֹב לִרְקִיעַ כְּדִי לִקְבֹּל שׁוֹב אֶת הַלּוּחֹת
וְעָלִיהֶם עֲשֶׂת הַדְּבָרִים.

בְּמִשְׁךְ אַרְבָּעִים יוֹם הִתְעַכֵּב מֹשֶׁה בְּשִׁמִּים עַד
יוֹם הַכַּפּוּרִים שָׁבוּ הַתְּבַשָּׁר עֲבוּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ - "סִלַּחְתִּי כְּדִבְרֶיךָ" וְיָרַד מֵהָר סִינַי
וּשְׁנֵי לַחַת הָעֵדֻת בִּידּוֹ.

בְּשַׁבָּת זוֹ יוֹצִיאוּ שְׁנֵי סִפְרֵי תוֹרָה לִקְרִיאַת
הַתּוֹרָה, בְּרֹאשׁוֹן יִקְרְאוּ אֶת פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ -
וִיקָהֵל.

בְּפְרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ נִקְרָא עַל כָּךְ שֶׁלְמַחֲרָת רִדְתּוֹ
שֶׁל מֹשֶׁה מֵהָר סִינַי בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים הָרִאשׁוֹן שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, מִיַּד הַקֹּהֵל מֹשֶׁה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהוֹצִיָּאֵם
מִחֵיל אֶל חֵיל לְהִתְחִיל בְּמַצּוֹת מְלָאכּוֹת הַמִּשְׁכָּן.

תּוֹךְ אַרְבָּעָה יָמִים הִסְפִּיקוּ כָּבֵד לְהִבְיָא אֶת כָּל
הַנֶּצֶרֶךְ לְמִלְאכַת הַמִּשְׁכָּן וְהִתְחִילוּ בַּעֲשִׂיתוֹ.

בְּאַרְבַּעַת הַיָּמִים הֵלְלוּ הִלְכוּ וּבָאוּ כָּל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאֵהֶלֶם אֶל מֹשֶׁה וְחִזְזוּ חֲלִי לָהּ עִם
נְדָבוֹתֵיהֶם וְתְרוּמָתָם לַמִּשְׁכָּן וְכֻלֵּיו.

מֵאֵז וּלְעוֹלָם קִבְּלוּ יָמִים
אֵלּוּ דְרָגָה מִיְחָדָת, יָמִים שֶׁל
הִכָּנוּת לַמִּצְוָה, בְּמִדְבָּר -
לְהַקְמֵת הַמִּשְׁכָּן, וּמֵאֵז וְעַד
הַיּוֹם אָנוּ מִתְכַּוְּנִים בְּאַרְבָּעָה
יָמִים אֵלּוּ לַחֹג הַסְּכּוֹת, בְּבִנְיַת
סֵכָה וּבִקְנִיַת אַרְבַּעַת הַמִּינִים וּבִשְׂאֵר הַהִכָּנוּת לַחֹג.

בְּטֶרֶם יֵצֵא אוֹתָם עַל הַקְּמַת הַמִּשְׁכָּן הַקָּדִים
לָהֶם שְׂאֵפִילוּ מִצְוָה חֲשׁוּבָה כְּמִלְאכַת הַמִּשְׁכָּן אֵינָה
דוּחָה אֶת הַשַּׁבָּת.

נִקְרָא עַל נְדָבַת לָבָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהִבִּיאוּ
אֶת נְדָבָתָם בָּלָב שְׁלֵם וּבָעֵין טוֹבָה עַד שֶׁהָיוּ
צָרִיכִים לְהוֹצִיא קוֹל בְּמַחֲנֶה שִׁיפְסִיקוּ לְהִבְיָא
נְדָבָה לַמִּשְׁכָּן.

נִלְמַד מִבְּצֻלָּא שְׁמֵי שְׁנוֹתָן אֶת נִפְשׁוֹ לִקְיוּם
מִצְוָה, וְאִפִּילוּ שְׁעוֹד רַבִּים עוֹשִׂים זֹאת יָחַד עִמּוֹ,
הָרִי הִיא נִקְרָאת עַל שְׁמוֹ.

נִקְרָא עַל הַכִּיּוֹר שֶׁנַּעֲשֶׂה מִמֵּרְאוֹת הַנְּחֻשֶׁת שֶׁל
הַנָּשִׁים שֶׁזָּכּוּ לְהַעֲמִיד צְבָאוֹת רַבִּים בְּמִצְרַיִם.

לְאַחַר קְרִיאַת פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ, יִקְרְאוּ בַּסֵּפֶר
תּוֹרָה הַשְּׁנִי, בְּחֻמֶּשׁ בְּמִדְבָּר אֶת פְּרִשְׁת פָּרָה
הַעוֹסֶקֶת בְּדִינֵי הַפָּרָה אֲדוּמָה, שֶׁמֵּאַפְרָה הַמַּעֲרָב
בְּמִים חַיִּים מִזִּים עַל מִי שֶׁנִּטְמָא בְּטִמְאָת מֵת וּבִכְךָ
הוּא נִטְהָר.

קוֹרְאִים פְּרָשָׁה זוֹ לִפְנֵי חֹדֶשׁ נִיסָן, מִפְּנֵי שֶׁהַפֶּעַם
הָרִאשׁוֹנָה שֶׁשָּׂרְפוּ אֶת הַפָּרָה אֲדוּמָה בְּמִדְבָּר, הָיְתָה
סָמוּךְ לְחֹדֶשׁ נִיסָן כְּדִי שֶׁטְמֵאֵי הַמֵּת יִטְהָרוּ
מִטְמֵאָתָם וְיוֹכְלוּ לְהַקְרִיב וּלְאָכּוֹל אֶת קֶרְבֵּן
הַפֶּסַח, לִכְךָ אָנוּ קוֹרְאִים פְּרָשָׁה זוֹ אַף עַל פִּי שְׂאִין
לָנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּדִי לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַשֵּׁם שֶׁגַּם
עֲלִינוּ יִזְרַק מִים טְהוֹרִים בְּמַהֲרָה וְיִטְהַרְנוּ מִכָּל
טִמְאוֹתֵינוּ, וְיִגְאָלְנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם.

שַׁבָּת שְׁלוֹ' וּמִבְרָךְ!

בְּמִגְדָּנוֹת לְשִׁלְחוֹ שִׁבְתָּ

מִסִּירוֹת נָפֶשׁ לְשִׁמִּידַת שִׁבְתָּ קֹדֶשׁ

אָבֵל יִשְׁמַעְנִי אֲדוֹנִי, אָמַר הַיְּהוּדִי, אַחֲרֵי שְׁזַכִּיתִי עֵתָה לְכָבוֹד הַגָּדוֹל הַזֶּה, אֲשֶׁר אוֹרַח נַעֲלָה וּמְרוֹמָם כְּמוֹךָ בָּא בָצָל קוֹרְתִי, הִנְנִי מֵאֲשֶׁר מֵאֵד שְׂאֵזְכָּה לְכַבֵּד בְּתוֹר אוֹרַח נַעֲלָה אָבֵל לֹא בְּתוֹר קוֹנָה.

לָכֵן, יַעֲתֵר כְּבוֹד אֲדוֹנִי לְכַבֵּדְנִי וּלְסַעֵד עַמָּנוּ. יֹאמַר כְּבוֹדוֹ בְּאֵיזָה סוּג יִין יַחֲפֹץ, וְאַצְנָה לְהִבִּיאַ, וְיִשְׁתָּה אֲדוֹנִי אֶצְלִי פֹה כְּאוֹרַח מְרוֹמָם עַל שְׁלַחְנִי. הַגִּנְרָל הַשְׁתוֹמֵם עַל תּוֹמַת לִבָּב הָאִישׁ וְיִשְׁרַת נַפְשׁוֹ, וְהַסָּכִים, וְיִבִּיאוּ לוֹ יִין טוֹב, וְטַעַם גַּם מִמֵּאֲכָלֵי הַשִּׁבְתָּ, דָּגִים מִמֵּלָאִים וְכָל מִטְעָמִים וְהַדְּבָר נָעַם לוֹ מֵאֵד. לִפְנֵי שֶׁנִּפְרַד מִהַיְּהוּדִי לָקַח מִטְבֵּעַ זָהָב גָּדוֹלָה, וּבִקֵּשׁ לְשַׁלֵּם עַל הַיֵּינָן שֶׁשְׁתָּה.

אָמַר לוֹ בַּעַל הַבֵּית "חֲלִילָה לִי מִלִּקְחַת כֶּסֶף מִכִּירָה בְּשִׁבְתָּ קוֹדֶשׁ, מֵרֹאשׁ הֵלֵא אִמְרָתִי שְׂדֵי לִי כָּל הַכְּבוֹד, אֲשֶׁר אוֹרַח נַעֲלָה כְּמוֹתְךָ כְּבִדְנִי לְהִתְאַרֵחַ אֶצְלִי". הַגִּנְרָל לָקַח פְּנִקְסוֹ הַקָּטָן וְרָשָׁם שֵׁם אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַיְּהוּדִי, וְנִפְרַד מֵמָנוּ בְּבִרְכַּת שְׁלוֹם וּבְהִדְרַת כְּבוֹד.

אַחֲרֵי מִסְפַּר שָׁנִים, נִתְפַּס רֹאשׁ הַמּוֹרְדִים הַפּוֹלְנִים וּבַחֲפוּשִׁים שֶׁנֶּעְרְכוּ בְּמִסְמָכִי, נִמְצָא כְּתוּב בָּהֶם שֶׁהָיָה נוֹהֵג לְהִתְאַסֵּף עִם אֶצִּילִים בְּבֵית הַמְּרוֹזֵחַ שֶׁל הַיְּהוּדִי בַּעִיר דְּאֶסְנוֹ.

כְּמוֹכֵן שְׂמִיד נָפַל חֹשֶׁד עַל הַיְּהוּדִי שֶׁאֵף הוּא מִן הַמּוֹרְדִים וְאֶסְרוּ אוֹתוֹ בְּבֵית הַסֵּהר בּוֹלִינָא בְּמֵאֶסֶר מִבְּדָד כְּאַחַד הַפּוֹשְׁעִים הַחֲמוּרִים, וְאֵף לֹא אָמְרוּ לוֹ מַה סִּבַּת מֵאֶסְרוֹ.

בִּינְיָמִין בְּמִשָּׁף הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה, הַגִּנְרָל שֶׁסִּפְרָנוּ אוֹדוּתָיו, עָלָה לְגִדְלָה וְנִהְיָה לְשׂוֹר הַמְּמַנֶּה עַל כָּל בְּתֵי הַסֵּהר בְּמִדִּינָה, וְהָיָה נוֹסֵעַ לְבַקֵּר בְּבֵתִי הַסֵּהר בְּמִדִּינָה. כְּאֲשֶׁר בָּא לְבֵית הַסֵּהר שְׁבוּלִינָה, הִכִּיר אֶת הַיְּהוּדִי בַּעַל הָאֶכְסֵנִיָּה וּשְׁאֵלָהוּ בְּתִמְחִיָּה "מַה לָּךְ פֹּה יְהוּדִי נִכְבָּד?"

וַיַּעַן "כְּמוֹךָ אֲדוֹנִי כְּמוֹנִי, לֹא אֲדַע. גַּם חֲקִירָה וְדִרְשָׁה לֹא נַעֲשִׂיתָ עֲדִיין וְלֹא אֲדַע עַל מַה יֵּאֻשְׁמוּנִי". אָמַר לוֹ הַשֵּׁר, "הִרְגַּע יְהוּדִי נִכְבָּד, אֲנִי אֲזַדְרֹז לַעֲשׂוֹת בְּדִי קָה, וְאַקְנֶה כִּי לֹא יִמָּצְאוּ בְּךָ עוֹוֹן וְאַשְׁחַרְרֶךָ מִהַכָּלָא".

הַשֵּׁר הֲזַדְרֹז וּבִדַּק וְהָיָה הַתְּבַרֵּר כִּי נִחָשֵׁד שֶׁיֵּשׁ לוֹ קֶשֶׁר עִם רֹאשׁ הַמּוֹרְדִים.

אֶסֶף הַשֵּׁר אֶת שְׂרֵי הַמוֹעֶצָה וְסִפֵּר לָהֶם עַל יוֹשְׁרוֹ שֶׁל הַיְּהוּדִי, וְאָמַר "עַל הַיְּהוּדִי הַזֶּה אֲנִי עָרֵב שְׁנָקִי הוּא מַעֲוֹן מֶרֶד. בַּעַל אֶכְסֵנִיָּה הוּא, וּמֵאֵינָן לוֹ לְדַעַת מִזִּמְתָּ אוֹרְחָיו וּמִבְקָרָיו?! אֲנִי מִכִּירוֹ לְצִדִּיק תַּמִּים".

וְאֵכֵן חֲבָרִי הַמוֹעֶצָה שֶׁהִתְפָּלְאוּ לְשִׁמוֹעַ אֶת הַסִּפּוּר, מִהָרָו לְהוֹצִיאוֹ לְחַפְשִׁי.

כְּשֶׁשָּׁב הַבֵּיתָה, בָּרַךְ בְּרַכַּת הַגּוֹמֵל עַל הַנֶּסֶם שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ, וְעַם כָּל זֶה לֹא רָצָה לְסַמֵּךְ עַל מַעֲשֵׂה נִסִּים יוֹתֵר, וְלֹא נָח עַד שֶׁמָּכַר אֶת בֵּיתוֹ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ, וְעָלָה לְאַרְצָנוּ הַקְּדוּשָׁה.

וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ שִׁבְתָּ שְׁבִתוֹן לַה' (ב, ה).

בְּסִפּוּר "זִכְרוֹן יַעֲקֹב" מַעֲיֵד הָרַב יַעֲקֹב לִיפְשִׁין ז"ל, קִבְּלָתִי מֵאֲנָשִׁי אֶמֶת סְפוּר נִכְבָּד וְאַמִּתִּי, וְכֵךְ הָיָה הַמַּעֲשֶׂה.

בַּעִיר דְּאֶסְנוֹ שֶׁבְּמַחֲזוֹ קוֹבְנָה שְׁבִלִיטָא, יָשָׁב אִישׁ נִכְבָּד מֵאֵד, בֶּן תּוֹרָה וְאִישׁ אֱמִיד, שֶׁהָיָה לוֹ אֶכְסֵנִיָּה אֲשֶׁר הָאֶצִּילִים הַפּוֹלְנִים הָיוּ נוֹהֲגִים לְהִתְאַרֵחַ בָּהּ, וְהָיָה לוֹ בֵּית מְרוֹזֵחַ שֶׁמִּמֶּנּוּ הִתְפָּרְגְּסוּ, וְשֵׁם הַתְּאֶסְפּוֹ אֶצִּילִים לְשִׁתוֹת יִין וְלַהֲשִׁתְעֶשֶׂע.

הָאִישׁ הַזֶּה חֵי חַיֵּי כְבוֹד וְרוּחָה, קִבַּע עֵתִים לְתוֹרָה, וְהָיָה נִכְבָּד בַּעֲדָתוֹ וְרָצוּ לְכָל יְדָעִיו וּמִכִּירָיו.

אַחֲרֵי הַמֶּרֶד הַפּוֹלְנִי בְּשָׁנַת תַּק"צ"א, כְּשֶׁשָּׁבוּ צְבָאוֹת רוּסְיָה מוֹרָשָׁה, עָבַר גִּנְרָל אֶחָד עִם גְּדוּדָיו דֶּרֶךְ הָעִיר הַהִיא, וְהִגִּיעַ לְשֵׁם בְּלִיל שִׁבְתָּ קוֹדֶשׁ.

בְּהִיּוֹת הַגִּנְרָל הַזֶּה עָיַף וְיָגַע מִעֲמַל הַדֶּרֶךְ וּבִשְׁמֵעוֹ כִּי בַּעִיר נִמְצָא בֵּית מְרוֹזֵחַ עִם מִרְתֵּף יִין, שָׁלַח אֶת אֶחָד מִמְשָׁרְתָיו עִם כֶּסֶף אֶל הַיְּהוּדִי הַזֶּה, לְקִנּוֹת מִמֶּנּוּ בְּקִבּוּק יִין טוֹב.

וַיַּעַן הַיְּהוּדִי "שִׁבְתָּ הַיּוֹם, וּבֵית מִסְחָרִי סְגוּר בְּשִׁבְתָּ, וּמִשָּׂא וּמִתָּן בְּשִׁבְתָּ קוֹדֶשׁ אֲסוּר עֲלֵינוּ".

הַמְשָׁרֵת שָׁב רִיקָם, וְלַגִּנְרָל חֲרָה מֵאֵד, וּמִיד שֶׁלַח שְׁנֵי חֲלִילִים לוֹמַר לוֹ בְּפִקְדָה נִמְרָצָת שֶׁיִּמְכֹּר לוֹ יִין.

הַיְּהוּדִי הִשְׁיֵב גַּם לָהֶם "לִי אֲסוּר לְמִכּוֹר וּלְסַחֵר בְּשִׁבְתָּ קוֹדֶשׁ, אָבֵל זֹאת אוֹכֵל לַעֲשׂוֹת, לְמַסֵּר לוֹ אֶת הַמִּפְתָּח שֶׁל הַחֲנוּת, וְיִקַּח מִעֲצָמוֹ כָּל אֲשֶׁר לְבוֹ חֲפֵץ, אָבֵל אֲנִי - אֲסוּר לִי לְמִכּוֹר בְּשִׁבְתָּ קוֹדֶשׁ".

הַחֲלִילִים מָסְרוּ אֶת תְּשׁוּבַת הַיְּהוּדִי לַגִּנְרָל, רִגְשֵׁי הַתְּפַעֲלוֹת הִחֲלוּ לְהִתְנוּסֵס בְּקֶרֶב לְבוֹ וְהַחֲלִיט לִלְכֹּת בַּעֲצָמוֹ אֶל הַיְּהוּדִי הַזֶּה, וְלִרְאוֹת מַה טִּיבוֹ, אִם הוּא רַק חֲצוּף הָרִי יִכְהוּ נַפֵּשׁ, וְכִי יְהוּדִי יַעֲזִיז לְהִשְׁיֵב אֶת פָּנָיו רִיקָם!?

אֵף אוֹלִי בְּאַמֶּת יֵשׁ לוֹ סִבָּה אֱמִתִּית לְסִרְבוֹ, שֶׁהָיָה מוֹכֵן הוּא לְמַסֵּר אֶת הַמִּפְתָּח וְהַחֲנוּת כֻּלָּה לְרִשְׁוֹתוֹ.

בְּבוֹאוֹ אֶל בֵּית הַיְּהוּדִי, הַתְּפַעֵל וְהַתְּרַגֵּשׁ לִרְאוֹת בֵּית נֶאֱהָ וּמוֹאָר בְּכָל פְּנוֹתָיו, נִקְיֹן וְסֹדֵר נִפְלָא שׁוֹרְרִים בּוֹ, וְכִמוֹ קֹדֶשֶׁת יוֹם הַשִּׁבְתָּ מִרְחֶפֶת עַל כָּל, וּמִבְצָבָצָת מִכָּל פְּנֵה, מְנוֹרוֹת רַבּוֹת דּוֹלִקוֹת, וְהַשְׁלַחַן עָרוֹךְ בְּרֵב פֶּאֶר, הָאִישׁ בַּעַל צוּרָה אֶצִּילִית, וְכָל בְּנֵי בֵיתוֹ מְלַבְּשִׁים הֶדֶר, מְזַמְרִים זְמִירוֹת שִׁבְתָּ קוֹדֶשׁ בְּהִשְׁתַּפְּכוֹת נַפֵּשׁ עֲצוּמָה, וְנִחָה דַּעְתּוֹ מַעֲט.

שָׁאֵלוּ הַגִּנְרָל בְּנַחַת "מִדּוּעַ לֹא תִמְכֹּר לִי יִין? הַיּוֹדֵעַ אֶתָּה כִּי הִנְנִי גִנְרָל גָּדוֹל בְּתֵאָרִי כְבוֹד מְרַבִּים, וְאֵיךְ תִּסְרֵב לְבִקְשָׁתִי?"

עָנָה הַיְּהוּדִי "יּוֹדֵעַ אֲנִי, אֲדוֹנִי הַנִּכְבָּד. אָבֵל - הֵלֵא יִשְׁנוּ בַּעוֹלָם, אֶחָד, שֶׁהוּא גָדוֹל וְנִכְבָּד וּמְרוֹמָם מִמֶּךָ, גַּם מִהַמְּרוֹמָמִים וְהַנְּעָלִים אֲשֶׁר עֲלֵי, הֵלֵא הוּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁגַּם הֵמָּה חִיְבִים לְשִׁמוֹעַ לוֹ, וְהוּא מַצְנֶה עֲלֵינוּ לֹא לִשָּׂא וּלְתַן בְּשִׁבְתָּ קוֹדֶשׁ מֵאוּמָה וּמֵאֵל לְכָלִּי לַעֲשׂוֹת?"